

og 1 Rd. 68 §. i Land- og Vigningskat, hvilket i det Hele bliver 8 Rd. 52 §. Antage vi, at Bidraget til Amtsrepartitionsfonden i det Amt, hvor Eiendommen er beliggende, omtrent er 5 Rd. pr. Td. Hartkorn, ville vi faae, at samtlige Afgifter til Stat og Amtsscommune pr. Td. Hartkorn i Alt beløb sig til 13 Rd. 52 §. Anvendes herpaa de declaratoriske Bestemmelser i Frdn. af 1818, da vil en Forpagter paa Naremaal være at ansee for at have udredet de $\frac{2}{5}$ af Statskatterne, altsaa 3 Rd. 40 §., og Eieren de $\frac{3}{5}$ + Bidraget til Amtsrepartitionsfonden — thi herpaa troer jeg ikke, at man kan give Frdn. af 1818 nogen Anvendelse, — altsaa 10 Rd. 12 §. Er Eiendommen derimod bortfæstet paa Livstid, da vil Fæsteren ansees for at have udredet af Skatten 8 Rd. 32 §., og Eieren $\frac{1}{10}$ + Amtsrepartitionsfondsbidraget, altsaa i det Hele 5 Rd. 20 §. Antager man, at denne Eiendom har 10 Tdr. Hartkorn, og at det er en Selveiergaard, da vil Skatteansættelsen for Eieren beløbe sig til 136 Rd., medens den for Fæsteren af en Eiendom af samme Størrelse kun vil beløbe sig til 83 Rd. Det vil med andre Ord sige, at en Fæstegaard maa have 16 Tdr. Hartkorn, for at Fæsteren af den kan faae samme Net, som Eieren af en Selveiergaard paa 10 Tdr. Hartkorn. Naar vi nu see hen til de sidst affattede Valglisten, som have været gjældende ved Landstingsvalget, da har jeg ikke nogetsteds fundet opført Forpagtere paa Naremaal. Saavidt jeg erindrer, var den sidste Skatteyder i 2den Landstingskreds opført med et Skattebeløb af omtrent 180 Rd.; jeg erindrer det ikke saaa ngie, men det var i alt Fald imellem 175 og 180 Rd. Følgen af den Fortolkning, som her er bleven gjort gjældende, vil altsaa være den, at kun Forpagtere af Gaarde paa 53 Tdr. Hartkorn og derover ville komme med i Vælgerklassen. Tager vi derimod en bortforpagtet Gaard paa 17 Tdr. Hartkorn, saa vil Eierens Skatteandeel blive 172 Rd., imedens en Forpagters Andeel kun bliver 57 Rd., og Følgen deraf vil ligefrem blive den, at hverken Eieren

eller Forpagteren kan komme til at gjøre sin Valgret gjældende ved Landstingsvalgene; men det troer jeg egentlig ikke er det, man har tænkt sig. — Den ærede Ordfører anførte ved 2den Behandling, at den lovmæssige Fordeling af Skatterne mellem Eier og Bruger var gaaet os i Glemme. Ja, jeg troer virkelig, at den aldrig rigtigt er gaaet op for os. I detmindste tyder den Fremgangsmaade, som ved det sidste Landstingsvalg er bleven brugt af Valgbestyrrelserne, — og i Spidsen for dem staae dog Amtmændene, som jo ere Jurister, — paa, at Valgbestyrrelserne ikke have haft den Fordeling af Skatterne imellem Eier og Bruger for Die. Jeg skal nu ikke her komme ind paa en Undersøgelse af det Punkt, hvorvidt det overhovedet er rigtigt ved Paalæg af Eiendomsfæstter at gribe ind i bestaaende privatretlige Contractsforhold. Ikke heller skal jeg videre forsøgte den Anskuelse, som jeg har, at, hvor der er Spørgsmaal om at begrunde politiske Rettigheder paa en vis Skatteydelse, der skal man ikke holde sig til den lovbestemte Skatteydelse, men skal give den Mand, som virkelig udreder Skatten, de politiske Rettigheder. Dette Spørgsmaal skal jeg, som sagt, ikke komme nærmere ind paa, men jeg har, da jeg forsømt til Sagens 2den Behandling at stille noget Endringsforslag, og da jeg ikke kan finde det rigtigt at gjøre det ved Sagens 3die Behandling, troet det rigtigt at udtale mig saaledes, som nu steet er, og at tage al mulig fornøden Reservation imod den Fortolkning, man har gjort gjældende. Jeg tvivler iøvrigt slet ikke om, at Valgbestyrrelserne, efter at Sagen nu har været Gjensstand for Omtale her i Salen, nærmere ville undersøge Forholdene, naar de affatte Valglisten, og jeg tvivler heller ikke paa, at Borgene paa Landet ville have saa megen Interesse for at erholde Valgret til Landstinget, at de ville søge at gjøre den Valgret gjældende, som tilkommer dem efter deres Skatteydelse. Følgen deraf vil blive en Fortolkning af Grundlovens § 37 og Valglovens § 63, og det er jo ingenlunde sagt, at denne Fortolk-